

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

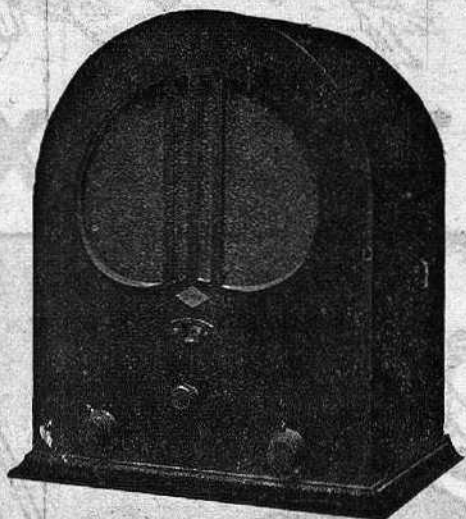

Entre mossens

Mossèn Tusquets i Mossèn Brunet.

Receptor RADIO CLIMO

enxufable al corrent, sense antena

Ramon Climent

Consell de Cent, 266 :: Telèfon 23058

PREU: 400 PESSETES

VIES URINÀRIE

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOLVRE

Vies urinàries: *Blenorràgia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota miliar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc., de la dona, po cròniques i rebels que siguin, es guarixen aviat i radicalment amb els Catxets del Doctor Solvré. Els malalts es guarixen ells sols, sense infeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillosos sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva

malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariada), *casemes*, *herpes*, *ulceres* *paricòsies* (llagues de les cames), *erupcions* *escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vici o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guarixen aviat i radicalment amb les *Píndoles depuratives* del Dr. Solvré, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regnant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grana, florons, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues sexuals), *cansement mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos* de la dona i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i febles que siguin, es guarixen aviat i radicalment amb les *Gragees potencials* del Dr. Solvré. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a *Oficines Laboratori Sòkatar*, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament, tractament i guariment de les dites malalties.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÓNICA

Alfons XIII a Atenes

Un amic ens envia uns retalls d'uns diaris grecs. Sense grans titulars, i gairebé tots ells en la secció d'"Informacions", ens donen compte de l'arribada al Pireu del "Théophile Gautier", vaixell de les "Messageries Maritimes" franceses, portador a bord de l'ex-rei hispà, el Borbón dit Alfons XIII.

L'ex-rei desembarcà a Atenes amb el nom de duc de Toledo. L'acompanyava el duc de Miranda i un petit seguici. Altres ducs, segurament.

Practicant encara—i avui més espectacularment que mai—, l'ex-rei, abans de posar peu a la ciutat dels déus, havia oït missa en llaor de l'Unic. I ja lliure de deures i cuirassat contra el paganisme de la Hèllade per la preguera gòtica, en turisme bonjan, es llençà a visitar el temple de Zeus, l'Estadi, el Museu Nacional, l'Acropolis i, en daval·lar—paraules dels diaris—, passà l'esguard pel Théseion. Tot fou fet brunzentment i amb posat del que compleix un deure i vol sortir-ne. Sabut és que l'admirar coses, unànimement admirades no obliga massa a trencar-se la closca.

Els retalls dels diaris grecs ens diuen també que el dit duc de Toledo, ex-Alfons XIII, anà a lliurar la seva tarja al palau del President de la República. Que dinà després, com a viatger corrent, i en taula del menjador general, a l'Hotel de la Gran Bretanya. Que més després,

encara, s'arribà fins Eleusis, a visitar el santuari de Démeter.

A les cinc de la tarda del 24 del passat febrer, el "Théophile Gautier" desancorà del port del Pireu per a emportar-se'n vers Constantinoble el senyor Borbón, el qual, com un entremaliat estudiant en vacances, i mentre els seus fan volar manifestos i apunyalen les hores amb conspiracions llòbregues, es diverteix a doll fet passejant-se en creuera mediterrània des de Marsella a Beirouth, amb una plaent estirada fins a la Palestina i fins a l'Egipte.

Si encara resten monàrquics de bona fe—que no ho creiem—, ¿no els haurà dit res aquest vagabondatge frívol de l'ex-rei, aquest impúdic fer de senyor en moments difícils? Els seus volen fer creure al poble que les actuals dificultats li vénen de no glatir per un monarca: les granes demanant rei. El monarca sospirat, mentrestant—i com per a desfer els més seriosos arguments monàrquics,—passeja la seva mandra inflada, el seu desenfeinament de ben menjat i de ric que no sap el que costa guanyar un duro, Mediterrània enllà. No li fa escrúpol llençar ostentament un diner posseït com sigui, per dret diví, per privilegi de sang: befa cruenta als molts que avui fan un sol àpat o que dejunen en greu dejuni dels que no porten aparellades indulgències plenàries.

El cel d'Atenes, segons llegim, rebé amb enfredoriment de punxada el senyor Borbón. Zeus desmentí el seu nom de Xenius, i nuvolades negres embolcallaren els seus santuaris, caigué una fina neu fosa, i un vent de gel escabellà l'onatge del mar d'Homer, ululant aquell dia, sense les mil rialles clàssiques.

Es que sota la teva protecció benèfica—oh gran Zeus!—nasqueren els lluminosos preceptes de la República de Plató. Es que ens trobem molt més prop teu que del feudalisme que es desenvolupà sota d'una ombra travessada en creu o allargada en forca.

Justícia! Intelligència. Claredat. I una gran puresa d'ideal sota d'una vestidura immaculada.

RAMON VINYES

Les carreres de cavalls barcelonines

Enguany les carreres de cavalls aniran a càrrec de "Barcelona Turf", en lloc de "Real Asociación de Carreras de Caballos" que els altres anys les acaparaven.

Per primera vegada, els beneficis que produeixin les reunions seran a profit de la beneficència municipal.

"Barcelona Turf" implantarà, aquest any, les carreres al trot que

amb tota seguretat tindran molts partidaris a la nostra ciutat.

Està projectada la primera reunió per al dia 14 d'Abril, i desitgem que obtingui un gran èxit. Les reunions, per ara, seran 14.

Entre les 14 reunions es faran 39 carreres al trot i 28 d'obstacles.

Els premis més importants seran "Generalitat", "Ajuntament", "Premsa", "Societat Foment de la cria del Cavall", "Madrid", "Consorti del Port Franc", "Rambles", "La moda",

"Passeig de Gràcia", entre altres.

Componen el Comitè d'honor el President de la Generalitat, Governador Civil, Alcalde, Capità General, President del Comitè d'Assistència Municipal i el delegat de l'Estat al Port Franc.

Es digne de lloançar l'esforç i entusiasme dels socis del "Barcelona Turf". Ara falta que els barcelonins corresponguin als seus sacrificis, ja que aquestes carreres són les que donen to a les grans ciutats.

Augments!

Ha estat augmentat el preu de molts trajectes de tramvia. Això vol dir que alguns barcelonins hauran de tirar uns quants cigrons de menys a l'olla.

Ens diuen, no obstant, que l'augment no és igualment trist per a tothom. Que en alguns bancs, aquest augment de les tarifes ha repercutit agradablement en el compte corrent d'algunes persones que tenen ben poc a veure amb l'empresa de transports.

El perill

A la Sala Mozart, Duran i Ventosa ha parlat del perill del socialisme.

—Imagineu-vos — va dir — que l'Estat hagués de preocupar-se del pa que hem de menjar i el vi que hem de beure i el peix i la carn que hem de menester...

Ah, senyor Duran, aleshores!... Aleshores, potser els acabats prohoms regionalistes haurien de menjar, en lloc de llagosta, bacallà!

La base

—I nosaltres som catalanistes — digué en una altra part de la seva conferència el mateix Duran i Ventosa:— El catalanisme és la raó de la nostra política, la base primera del nostre partit.

Farsantots, farsantots... La raó, la base — que no ho sabem? — no és altra que la pesseta... La pesseta catalana, espanyola o jueva. Tant-se-val!

La resta és pura fatxenderia

"Setentón"... i amb Azaña al davant

El cap dels radicals, senyor Lerroux, ha complert 68 anys. (Dels diaris).

Ja cal que s'afanyi, don Alecandru, ja cal que s'afanyi. Si no, potser arribarà tard.

"Plaudite, cives!"

Al pressupost de Justícia (ara sí que és de Justícia), en el capítol corresponent a obligacions eclesiàstiques, s'ha introduït una rebaixa de més de 14 milions de pessetes.

Entre altres rebaixes, s'ha reduït a la meitat el sou dels bisbes.

Ha baixat, doncs, a la fi, en un 50 per 100 el paper dels bisbes a la República.

Felicitem-nos-en... Però caldrà aviat una depreciació absoluta.

¿No havíem quedat que vivim en una República de treballadors?

Un gran descobriment

El va fer "El Matí".

En una informació sensacional, en efecte, va assabentar-nos, molt oportunament, que el fill de Lindbergh havia estat rescatat pels jesuïtes...

Dissortadament, però, la magnífica

gesta dels abnegats pares americans — com aquella altra de la pau xino-japonesa — no ha estat confirmada.

Ho sentim pels jesuïtes i per la bona Premsa.

No cerquen més, que us cremen

La seràfica doctora Sor Civera i Sormaní ha escrit a "El Matí":

"La nostra gent creu que tot ho ha de fer l'Estat. ¿On són, els rics que, en morir, es recorden dels nostres centres docents?"

Són, reverenda madre, a les llistes de subscriptors de la Bona Premsa.

ARÍSTIDES BRIAND

Allunyat, feia poc, de la vida política i de tota activitat diplomàtica, ha mort Arístides Briand, voltat del respecte de tothom i en el moment més crític de la seva obra pacifista.

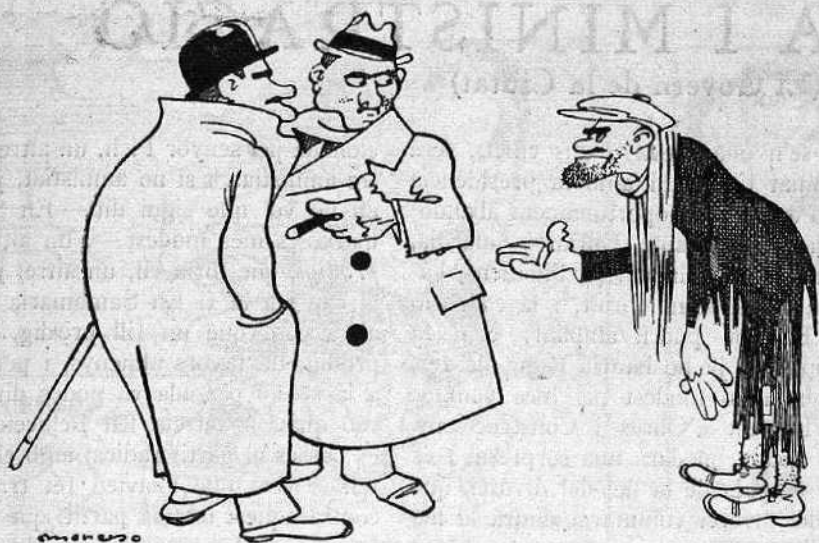
Amb Wilson, l'oblidat precursor i Quixot de les idees de pau, justícia i llibertat, i Stresemann, l'illustre estadista alemany, formava Briand la trilogia dels homes públics que més abnegació, intel·ligència i bona fe han posat al servei del desarmament dels esperits. Esser pacifista de casa estant o quan res no obliga a moure's dins d'un estadi de responsabilitat, és cosa fàcil i que, d'antuvi, té guanyat el cor de les ànimes sensibles. El fet de laborar intensament, incansablement, per la pau en el cas de Stresemann, el teutònic, i de Briand el gal, ja té més importància, puix tant l'un com l'altre havien de desprendre's de l'amor propi i de l'instint racial i lluitar aferrissadament contra els prejudicis, les rancúnies i l'esperit de revenja de llurs països. Va morir Stresemann quan més falta feia per a consolidar l'entesa amistosa o quan menys cordial, entre Alemanya i França. Mor ara Briand quan sembla va a trontollar tota l'obra pacifista de quinze anys de mútues renunciacions, de bons desigs i d'intents ben intencionats. Alacaguda la simbòlica coloma i esmortit el no menys simbòlic ram d'olivera,

tant-de-bo que els funerals de Briand no es vegin sarcàsticament solemnit-

Arístides Briand és mort. Amb aquesta mort la política pacifista perd el seu més gran defensor

zats per les salves d'una nova guerra i amb l'encens sinistre dels gasos asfixiants.

—Una ajuda per a un parat?
—Nosaltres també fa més de cinc minuts que ho estem, de parats.

CAPRICIS I PARADOXES

DOS PERILLS

Tenim ànima d'esclaus. Semblava que amb l'Estatut érem a punt de sacudir-nos les cadenes del centralisme madrileny i de la política castellanista i assimilista, i ve't ací que som a punt de forjar-nos nosaltres mateixos unes noves cadenes. Vegeu, si no: els burgesos es llencen als braços de Lerroux, el polític madrileny capaç de tots els equilibris i de totes les postures. Molts obrers aplaudeixen els "jabalis" madrilenys, molts d'ells sense principis i sense doctrines, que ofereixen les coses més contradictòries, sense ganes ni garanties de complir-les.

I bé, amb Estatut o sense, Catalunya no recobrarà el seu esperit, la seva llibertat, si no té una política pròpia, si segueix essent arrossegada pels polítics forasters i movent-se com a satèl·lit dels partits espanyols i espanyolistes. I tan espanyolista, tan poc català és Lerroux com Barriobero.

Es difícil, certament, de cataianitzar l'alta burgesia. Pertany en bona part a aquesta francmaçoneria internacional de la Banca, que no respon a cap estimul sentimental, humanitari o patriòtic; que no respon a altre estimul que el de les finances. Hom no s'ha d'estranyar, doncs, gaire que la nostra burgesia se'n vagi darrera de qualsevol cabdill foraster, si aquest cabdill els promet, a la manera de Lerroux, de "pacificar els esperits" amb la guàrdia civil.

Es més de dordre, però més trist, que el poble s'esgarrii darrera dels demagogs castellans disfressats d'apòs-

tols, que sense cap estimació per la nostra terra—sense cap estimació per la nostra riquesa material i espiritual—inciten a destruir-ho tot, a cremar-ho tot, en lloc d'assenyalar la tasca constructiva que per al millorament del poble hi ha avui a fer a Catalunya.

Sens dubte, el pecat més gros que ha comès l'Esquerra catalana fou el d'incloure en la seva candidatura el nom d'alguns d'aquests pintorescos i castissos espanyols. Ben car comença de pagar-ho! Així, diumenge passat, mentre els regidors més autènticament catalanistes inauguraven un grup escolar que ha de redimir de l'analfabetisme el districte cinquè; mentre uns regidors i diputats catalans i una representació del conseller de cultura de la Generalitat, prenen part en un homenatge al gran escriptor català Prudenci Bertrana, els diputats castellans i castellanistes de l'Esquerra prenen part en un míting que semblava adreçat essencialment a minvar el prestigi de la Generalitat.

Cal que el poble s'adoni d'aquesta veritat essencial: que la política catalana, feta per catalans, podrà cometre molts errors. Difícilment entre els errors deixarà, però, d'escometre alguna tasca positiva i eficaç, com la inauguració d'unes escoles o fomentar qualsevol ram de la cultura. Els demiürgs forasters, en canvi, en tenen sempre prou, per a redimir el poble, amb la sang i amb el foc. De vegades això és il·lusionisme i pura irresponsabilitat. Moltes vegades, però, és encara desig de pertorbar la nostra terra en benefici de l'imperialisme castellà.

DOMÈNEC GUANSÓ

"San Cucufate" i altres excessos

La benemèrita "Societat d'Atracció de Forasters", que ve a ésser com un mirallet eficaç de caçar aloses distretes, publica una interessant revista mensual titulada "Barcelona-Atracción". Sembla, però, que, com en la majoria de les nostres coses, el dimoni hi balli dintre. Per exemple, en el número 249, corresponent al mes de març actual, en la plana 93, hom llegeix: "Excursiones por Cataluña.—San Cucufate del Vallés.—Historia.—El origen del pueblo agrícola de San Cucufate, vulgarmente "Sant Cugat". Per què seguir? Qui ha escrit aquesta bestiesa és un bàrbar o un descostat, tot menys un element idoni i apte per a parlar amb amor i solvència de les glòries d'una Catalunya que hom presenta a l'admiració dels forasters.

"San Cucufate", vulgarmente "Sant Cugat"... Vol dir que és vulgaritat anomenar les coses pel seu nom, clar i català, i distinció culta el traduir-les en un castellà de caserna o de barraca de burots. Seguint aquest criteri, hom podria traduir "Vique", per Vic; "Arenales de Montón", per Arenys de Munt; "Bebida", per Beguda, "San Vicente de los Huertos", per Sant Vicents dels Horts... i així fins a l'infinit.

I això a la vigília de l'Estatut!

—Ja sap que àdhuc en Pic se'ns ha tornat lerrouxista?

—Ara que en Lerroux ja no n'és!

POLITICA I MINISTRACIO

(El Govern de la Ciutat)

La llei del divorci a l'Ajuntament

La llei del divorci, el text de la qual és demanat aquests dies amb veritable deliri i fam i set de justícia per tots els advocats de Barcelona, haurà arribat a punt, i, oh paradoxa, com l'anell al dit — anell, no ja matrimonial, ans divorciat —, a l'Ajuntament de Barcelona. Per quan arribi, està ja preparada la separació de la minoria socialista del bloc de la majoria d'Esquerra Republicana de Catalunya. Els tres regidors, Joaquim Xirau Palau, Campalans i Duran i Guàrdia formaran penya a part; és a dir, formarà penya a part el pobre Duran i Guàrdia, que es pot dir que és l'únic que assisteix a les sessions i forma — amb alguna aparició d'En Xirau, que, quan es presenta, sembla més aviat la Verge d'Ezquioga.

En premi a la seva constància, En Duran i Guàrdia serà nomenat cap de la minoria, ¡cap! És a dir, *jefe*, com diuen els castellans. Però... però com que ja no formarà part de la majoria i els dos càrrecs podrien pesar-li, deixarà la presidència de Foment.

Com es veu, els nostres pobres socialistes de l'Ajuntament estan de mala sort. Per més que facin, no poden acumular. Són uns mals acumuladors, i potser seria bo que es fessin donar una mirada per un tècnic. Només cal recordar que Campalans, quan va veure que era Conseller de la Generalitat, regidor i diputat, es va esverar i va abandonar els consells que a la Generalitat podia donar. Això no fa per un bon enginyer industrial.

Un cop fet això, soltera l'Esquerra, o quasi soltera, com deia aquella xicota a la qual anullaren el matrimoni i no pas per manca de condicions d'ella, no, a fe de Déu, podrà premiar la sollicitud quasi maternal de tant paternal, de la minoria radical. I això tindrà uns grans avantatges, perquè, a més a més, es podrà fer un rejuveniment, podriem dir-ne una voronofització del Cartipàs, perquè ja sabem que hi ha aquella incomoditat en què es troba En Casanoves a Proveïments. Però, a qui podrà traspasar-los? Era realment un problema que ja no ho serà, perquè amb els Proveïments, que és una presidència curiosa i plàstica, el president de la qual pot, a voluntat,

fer-se'n una breva o uns cilicis, serà premiat l'Ullé, i amb la presidència de Foment, tan oportunament abandonada per l'infantó Duran i Guàrdia, serà premiat En Giralt, l'immens, l'adult, l'adultíssim Giralt, i la comissió de Foment podrà ampliar, com fa temps que ja ho hauria hagut de fer, el seu nom modest pel més pompós de Foment d'Obres i Construccions.

I encara quedarà una sorpresa. I és que després de la llei del divorci, que és del divorci voluntari, vindrà la llei d'incompatibilitats, que aquesta es pot dir que serà la del divorci obligatori per als bigams, els trigams, els quatrigams, en fi, per tota mena de polígams, i veurem aleshores com la mateixa alcaldia canvia de mans i la genuïna, autèntica i veritable guillotina de la Revolució francesa (*Imported from Paris*) s'installa a la presidència i desterra la dèbil campaneta (no s'espantin els nostres lectors, que nosaltres, sempre oportunistes, ens canviarem el pseudònim pel de l'invent del Dr. Guillotin).

Però, avançant-se a tot això i sense guardar les formes, el *besamanos* organitzat per Lerroux al Ritz ha precipitat els esdeveniments. Ja es veia, ja, que Santa Maria no en tenia per res de la llum que podia fer-li una trista Velilla. Però ningú no s'hauria pensat que les coses anessin tan de pressa i En Santamaria aprofités la primera ocasió per arrecerar-se novament al sol que dóna més llum i, sobretot, que més calenta. I, quant a llum, almenys, no es podrà pas queixar, perquè per substituir la humil Velilla crepitant, tindrà una clara llum elèctrica propor-

cionada pel senyor Pich, un altre illustre amnistià, i si no amnistià, ja que ell no vol que sigui dit — En Santamaria és més modest —, un altre fill prodigi, que diria ell, un altre, ja que al cap i a la fi En Santamaria no és altra cosa que un fill pròdig, i ben pròdig, de favors almenys, i per això a la sessió passada va poder dir amb raó quan li retreia En Pellicena que es passés al partit radical amb els mateixos vots que l'havien fet triomfar contra aquest mateix partit, que ell no havia triomfat amb els vots de ningú, sinó amb els seus. Amb els seus i ben seus, podem afegir nosaltres, i com que són ben seus, el seguiran on sigui, pesi a qui pesi, que en aquest cas és En Pellicena, ja que En Velilla es va quedar tan fresc. Com sempre, naturalment.

CAMPANETA

Crida als artistes i amics del nostre plorat Santiago Rusiñol

A les Galeries Costa, de Palma de Mallorca, s'ha obert una llista d'admissió d'obres (dibuixos, olis, escultures) dels que, sentint amor per l'amic Rusiñol, vulguin donar alguna obra per a fer una tómbola, a últims d'abril, en dites Galeries, per a cobrir les despeses per al monument a dit artista que serà erigit en un lloc cèntric i dels més artístics de Palma. Dita idea va patrocinada pel nostre company Pícarol i tots els artistes residents a Mallorca.

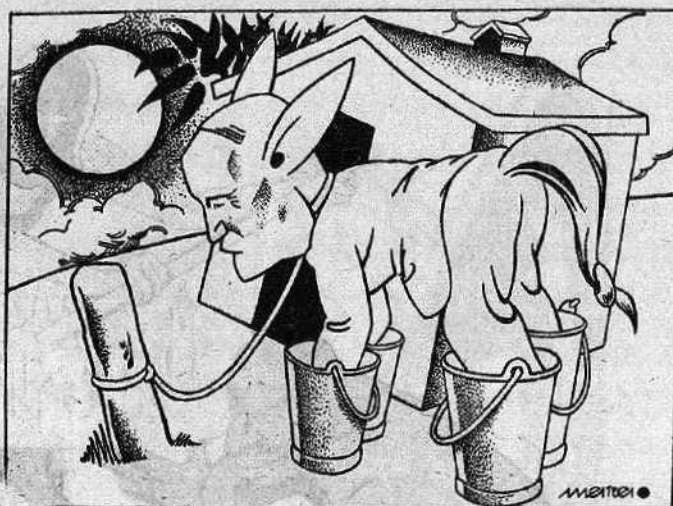

Les 4 calamitats americanes

Els «cow-boys», la «star» de cinema, els «gangsters» i els raptors d'infants

En Pic matant «el progrés»...

Un defensor de l'Estatut... o un discurs de Royo Villanova

CIVILITZACIÓ

Don Joan Moles, governador civil de Barcelona, ha estat uns dies a Madrid. Sempre és convenient que els governadors viatgin i canvïn d'aires. Però sense abusar massa del viatge ni del canvi d'aires.

Don Joan Moles, a Madrid, ha fet unes declaracions. També ens sembla bé que els governadors, de tant en tant, facin declaracions.

Don Joan Moles ha parlat de la guàrdia civil i la "trata de blancas". La guàrdia civil — confessem-ho sincerament —, no ens interessa. Creiem que de la guàrdia civil se n'ha abusat un xic massa, àdhuc amb la República, i és per això que no ens interessa.

La "trata de blancas" ja és altra cosa. La "trata de blancas" ja té més importància. Ja és una cosa més literària, més dramàtica, més fulletinesca.

Adhuc més civilitzada. Tal com sona, senyors: més civilitzada, puix la "trata de blancas", si no és la civilització en si, forma part — i part molt important — de la civilització.

Per mitjà de la "trata de blancas", i mercadejant amb dones com si fossin taronges, els pobles es coneixen, es tracten i s'entenen.

Altament, una gran ciutat és més gran ciutat amb "trata de blancas" que sense. La "trata de blancas" és, com si diguéssim, la sal de la ciutat. La sal i el melodrama.

A Sant Celoni, a Altafulla, a Linyola, a Vilajuïga, segurament no hi ha "trata de blancas". La "trata de

blancas" és cosa de les grans ciutats: Londres, Paris, Berlín, Viena. És a dir: de la civilització.

Ha fet bé, el governador, de parlar-ne: ara ens tindran per més civilitzats. Ara Barcelona prendrà to de gran ciutat. I hi hauran contribuït més aquestes vint noies comprades a Barcelona i que ara són a Moscou — què hi fan a Moscou, si a Rússia no hi ha prostitució? — i que han fet més per la glòria nostra que l'Exposició i la Sagrada Família.

VIRAI

FITXES

FANTASIA: Una dona amb uns ulls verds, d'una verdor punxant, ulls de selva.

Un dia gris, espessament gris, esparcadament gris. La ciutat sembla colgada de teranyines.

Mandra indecisa de Cafè. Contacte amb les voravies llisquents. Què beurem? Un licor ben verd, per a recordar els ulls de la desconeguda.

El licor té volum. La verdor del licor sembla agrumollada. Sentim gorja avall els ulls de la dona entrevista en el carrer. Són més espessos que una garba de fenc.

Són més verds que les moltes d'aigua.

Ella, amb les conques buides, deu avançar per la ciutat. Dos regalims de gris li aniran ofegant l'ànima!...

FINOR FRANCESA: Si us volen dir que teniu finor, és inevitable que us parlin dels francesos.

Però...

Qui sap, què ens ha portat a acarar dues planes literàries femenines.

La de "La Rambla", suau, ponderada, àdhuc, per suggestió o per atzar, més pàlida de tinta que les altres.

La de "Gringoire", dura, en zig-zag. Hom hi troba — al costat d'uns consells per a Zoe — un article, creiem que, feminament parlant, explosiu: "Guérit-on la syphilis?"

Finor francesa!...

JOSEP CANYES: Tipus de pagès, fort i bon noi, que oïx massa soroll i que us clava els ulls amb una mena de mareig, com d'una renovellada arribada.

El primer desig de la ciutat — en ple camp — li féu escriure drames. El desig d'acaronar el camp, des de la ciutat, el féu escultor.

Sap empresonar un gest sense immobilitzar-lo; el gest, esculpit i tot, segueix viu.

Sap encendre una ànima dintre el fang i, per aquesta virtut, el fang perd pes i s'ilumina.

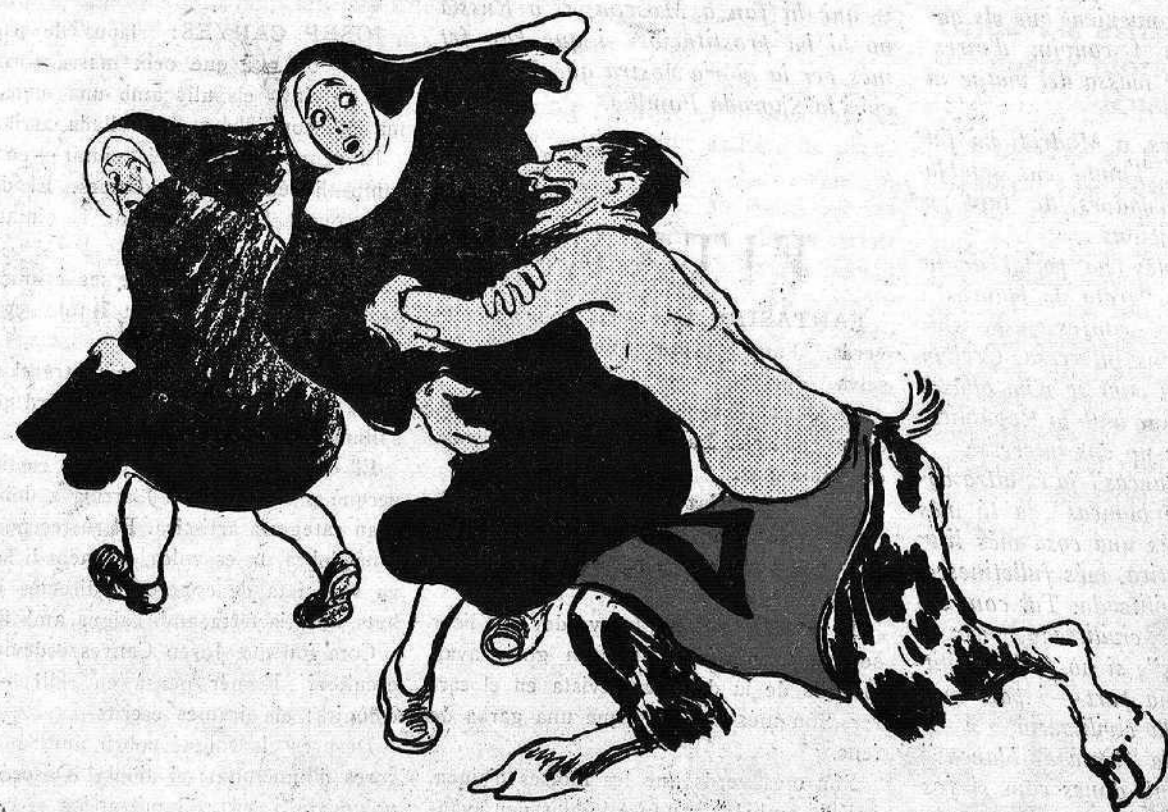
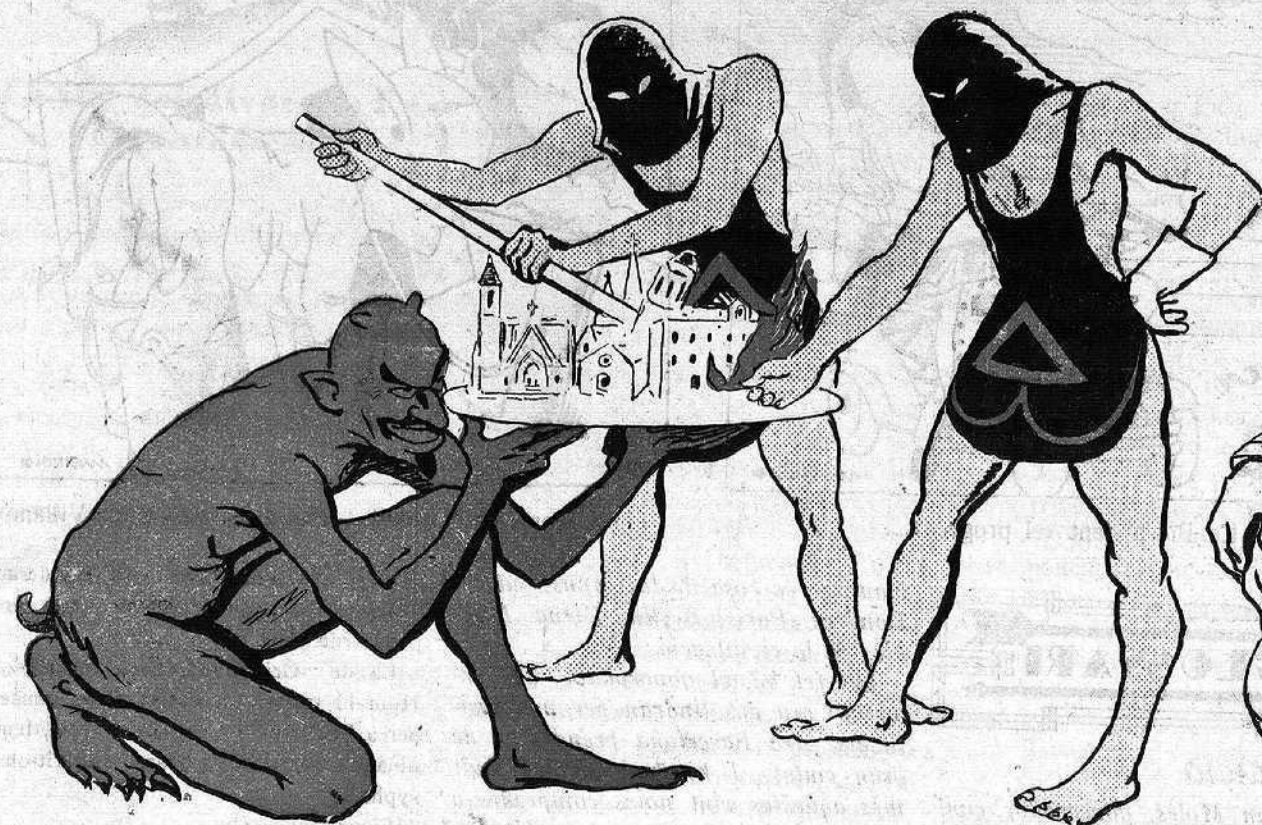
El ciutadà no menysprea la rusticitat perquè pressent que ell arriba a donar-li gran categoria artística. El rústec pur estima l'obra on es volca, infont-li la seva vida feta de contactes, directes i sabuts, amb la terra, amb l'aigua, amb l'aire.

Com fou que Josep Canyes esdevingué escultor? Primer pensà en relleus psicològics: els drames escrits.

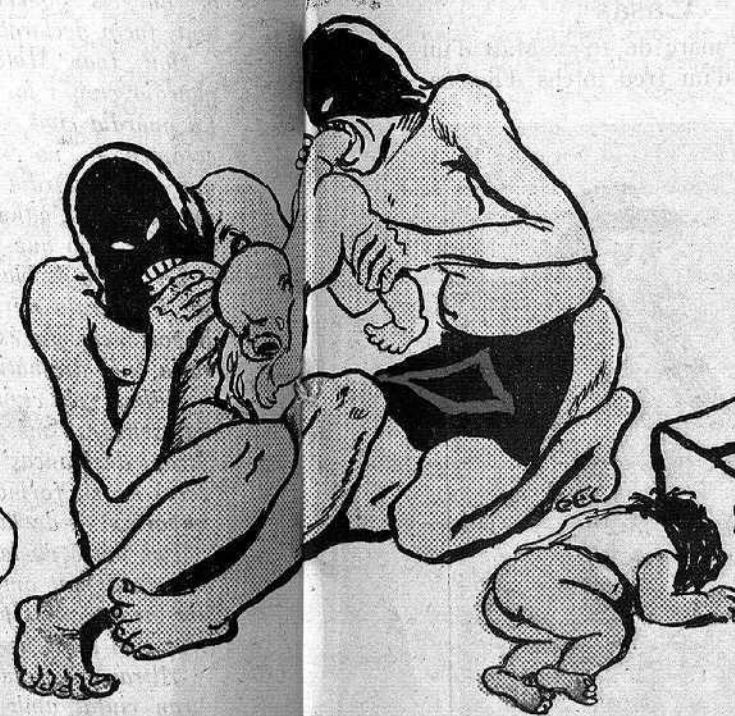
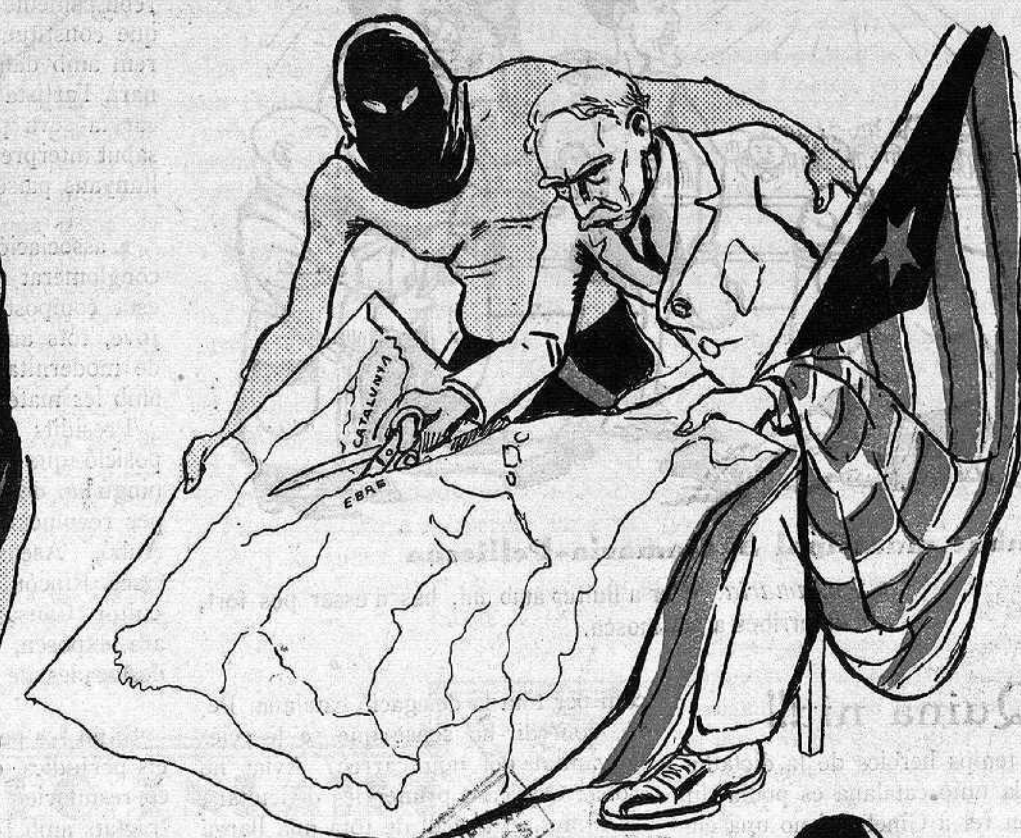
Després els volgué cobrir amb una escorça d'humanitat: el dibuix! Després els volumitzà i, en volumitzar-los — cossos fets —, els posà el dolor, el capolament, la lluita, la idea, ja en les puntes dels dits torçats, ja en els fronts que els pesen, ja en l'embranchida adelerada que prenen, ja en la vaguetat construïda de les seves ratlles.

Josep Canyes: essencialisme dramàticament plàstic.

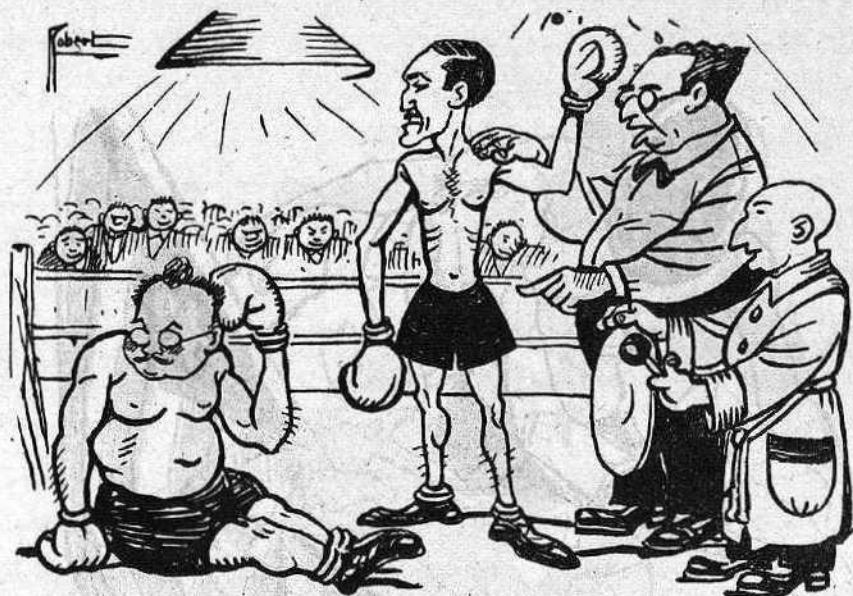
R. V.

El pesombre de Mossèn Tusquets

La Francmaçoneria

El combat municipal Santamaria-Pellicena

Santamaria.—Per a lluitar amb mi, has d'ésser pes fort, i tu no arribes a pes mosca.

Quina nit!!!

En els temps heroics de la dictadura, quan la unió catalana es podia dir que era un fet a Ginebra i no una entitat de la Lliga al carrer de Llúria, es celebraven aquells Congressos de les minories en els quals Catalunya hi feia tan bell paper a base dels Casanoves, Estelrichs, Regassos, Masponsos i Anglèsells, etc., etc.

A un d'aquests congressos els delegats catalans hi portaren senyores i filles, per tal que veiessin Suïssa i els seus voltants, i, una nit d'avorriments, les senyores proposaren de visitar un cabaret de la ciutat del llac.

Com que l'indret semblà sospitos a un dels membres, aquest digué que entraria primer ell per veure com estava d'animat. En efecte, el lloc no era per portar-hi senyores ni era prou animat per quedar-s'hi els cavallers. Sortí i tingué una pensada:

—No podem pas entrar-hi— digué. El senyor X. (un dels membres ancians de la delegació) s'hi està esbargint bevent xampany amb dues cambreres de l'hotel.

Es clar, les senyores feren els grans comentaris i, per discreció, deixaren córrer la cosa.

Però donava la casualitat que aquella nit el senyor X. havia tingut una llarga sessió en una comissió i al final havia estat nomenat president d'una secció.

L'endemà, el senyor X. és clar, va anar al hall de l'hotel, decidit a explicar la notícia, important tant per a ell

com per tota la delegació catalana. Però, com dir-ho sense que se li veiés la vanitat del nou càrrec? Aviat ho trobà; explicant primer les dificultats, les lluites, el treball de tota una llarga reunió laboriosa i fins tumultuosa.

I en arribar al grup que formaven els altres delegats amb les senyores, que, en antecedents, segons creien, del que havia passat la nit passada, se'l miraven plenes de curiositat, de ganes de riure i totes escandalitzades, féu un gran sospir i, amb els braços caiguts en signe d'esgotament, començà així: —Quina nit! Fins a les cinc del matí!

No pogué continuar. L'esclat de rialles fou immens; l'element masculí, que sabia de què es tractava, hagué de córrer a amagar-se darrera les palmeres; les senyores, vermelles d'indignació; el senyor X amb els seus ulls blaus, inquiets, innocents, rodons i menuts, sense saber on girar-se...

Art i Artistes

GALERIES LAIETANES

La pintora Lena Schneider-Kainer és una artista alemanya de temperament moderníssim, però d'unes dots i un domini del dibuix que li fan realitzar obres d'una concepció gairebé perfecta. Presenta ara una col·lecció de paisatges mallorquins i altres fets en una excursió a l'extrem-Orient, tots ells interessants de fons i de forma; la simplicitat del colorit els fa atractius, i la tècnica depurada estimats pels intel·ligents en pintura.

Tota l'obra de la senyoreta Schneider està impregnada d'una manca de rebuscaments i senzillesa de construcció que constitueix el millor mèrit; esperem amb dalit la conferència que donarà l'artista al "Conferentia Club", car la seva pintura demostra que ha sabut interpretar fidelment l'ànima dels llunyans països que ha visitat.

L'associació "Art Vivent" no és un conglomerat més de pintors, sinó que està composta per un estol de gent jove, tots animats del mateix esperit de modernitat, sense extravagàncies i amb les mateixes ganes de fer via.

Presidits per un ideal comú, l'exposició que ara fan té el mèrit que ningú no desentona ni per retardat ni per revolucionari. Els pintors Antiga, Aubó, Asensio, Miralles, Morros, Osés, Rincón, Sabatés i Tàtaret i l'escultor Causaràs, prometen, pel que ara exposen, arribar a ésser figures destacades de l'art contemporani

Si no fos per l'excessiva duresa, que els perjudica, els paisatges de E. Blasco resultarien força simpàtics, car són tractats amb fermesa, i l'autor té condicions de comprensió que poden fer d'ell un bon artista.

BORIEL

A la memòria de Ramon Casas

Dia 2 de març de 1932. Matí d'un dia plujós, d'un fred intens d'hivern.

Tothom aguantant sota el paraigua el vent i el líquid, profundament emocionats, hem enterrat el nostre plo-

rat pintor, glòria legítima de Catalunya.

Ramon Casas era un dels nostres artistes de més simpatia personal. Dotat d'un gran talent de pintor, més sentit que après, ell no havia d'esforçar-se; tot li sortia bé d'una fàcil planera i natural. Quan va tornar de París, junt amb Rusiñol, es movia la pintura catalana dintre una mena de cercle tancat, triomfaven llavors Lorenzale, Masriera i altres que pintaven dones boniques i grassones de pell fina i rosada, envoltades de coixins i de sedes.

Es pot dir que Ramon Casas va portar un aïret fresc i sa, com el que sentim al mig del camp després d'una forta tamborinada; ell fou el primer que, a Barcelona, va emprar el color gris en la pintura catalana.

Casas, abans que tot, era un formidable dibuixant; la col·lecció de re-

trats d'homes eminents de les arts i les lletres, polítics i metges, que guarda el nostre Museu n'és una prova. Ell sabia donar als seus fàcils carbons una vida i una semblança tan perfecta, que són l'exaltació de la veritat. Aquesta justa i clara visió que tenia va proporcionar a la seva brillant carrera un sotrac per ell més còmic que altra cosa.

A propòsit d'un viatge d'un monarca suara destronat, va rebre l'encàrrec de retratar-lo. L'executà amb tanta justesa, era tan expressiu, que li resultà un xic lleig, i en fer-ne lliurament, no li acceptaren. Sortosament, és al nostre museu, i és una de les pintures més encertades de les moltes que ell va encertar en aquesta vida.

Catalunya acaba de perdre un gran amic, i els amics un gran company.

JAUME DURAN

ROMEA

"Un pare de família", 3 actes de Carles Soldevila.

L'obra de Carles Soldevila, "Un pare de família", estrenada en el dia del benefici del primer actor de ROMEA, Pius Daví, no és una obra lleugera i és de les millors de Carles Soldevila, precisament perquè l'autor no ha volgut ésser lleuger ni fer lleugera la seva obra. Hi ha en l'obra un acte, el segon, que conté la millor escena dels tres actes i que conté les escenes més primès. Escena magnífica: la del senyor, amo de fàbriques, i la del seu dependent. Que les coses que es diuen es diuen amb enginy i esbiaixant-les? Sí. Però les que es diuen, les que es volen suggerir, són coses transcendents, i estan bé precisament perquè tenen transcendència. Escenes primès: les del promès, escenes àdhuc amb equívocs i farciments ben innecessaris. Hom en pot fer escola del dir les coses en seriosos o del dir-les amb humor? Com es vulgui, o com vulguin els crítics. Consti, malgrat tot, que l'essencial d'una obra la fa el que s'hi diu, la importància del que s'hi diu. I que per al dir és absurd dictar una norma única, sobretot quan a l'autor no se li pot demanar res més—i és el que fa l'obra—, sinó que ens doni la seva expressió, la seva visió, la seva solució. Això sí, que ens la doni, resolta, amb noblesa d'art, amb categoria d'artista

Consti que no regategem cap dels nostres elogis a l'obra de Carles Soldevila. Actes primer i tercer d'"Un pare de família", complets i resolts. Acte segon, amb la gran escena apuntada que ella sola val una obra. Voldríem—això sí, i és el que ens guia el to—que hi hagués una fàcil crítica per a les obres amb solvència literària, i una altra per a les obres d'autors analfabets. No deu ésser possible! Veureu que una obra amb intent de renovació, amb intencions de noblesa, és trepitjada. Veureu també que una obra qualsevolga fa campanejar els cloquers dels crítics dels grans rotatius. Planyem-nos-en. Alguns d'ells tenen una bona part en la gran culpa de la davallada del nostre teatre.

Altra vegada cridem a ROMEA els amics del teatre català. "Un pare de família" s'haurà de treure dels cartells aviat, com es va treure "Anna Maria", de Bartomeu Soler. I és vergonyós i és revoltant. Sobretot quan en el mateix cartell hi han pogut envellir altres obres, no per catalanes, per imbecils.

En lloc de la representació, hi afegim que "Un pare de família" té en Pius Daví un protagonista excellent. Maria Vila, Maria Morera, i les senyoretes Morató i Alonso, ben encaixades. Amorós mostrant, com sempre, el bon actor que és Bé Gimbernà; Stréms correcte en el pos-

sible en les seves escenes, ben compromeses i ben poc per a lluir-s'hi.

I ara, convençuts com estem de la ineffectuació de la nostra paraula, i en la impossibilitat de manar dictatorialment que es vagi a ROMEA, esperem...

BARCELONA

Obres grises de les del repertori de teatre castellà d'avui. Gent que estiueja a Biarritz o gent "castiza" de l'Avapiés o de la Macarena.

Fills naturals més albiradors de l'escola de Benavente: Linares Rivas, Honori Maura, Luca de Tena, Felipe Sassone, López de Haro.

Fills naturals de l'escola de Arniches: Luis de Vargas, la Millán Astray, Sevilla i Carreño. Hem dit en altra nota la desviació del "arnichisme" que representen Muñoz Seca i Pérez Fernández.

Teatre de poesia: aquest el veiem de tard en tard: Eduard Marquina, poeta en el llibre i en l'escenari. Els germans Machado: poetes en el llibre, no en el teatre. Fernández Ardavin: poeta per a les oïdes, no per a llegir.

I hem mapat la gran escena de Castellà. Ens referim als autors de demadissa, no als altres.

POLIORAMA

Amb Casimir Ortas, el pàllasso màxim de l'escena castellana, com li ha dit amb frase justa Domènec Guansé, l'escena a la qual s'hi serveix abasta la suprema cavernícola: no es tracta ja de sostre baix, sinó de lloc paleolític.

Diguem—i no temi el popular actor

Comentant el banquet de Lerroux al Ritz

Ventosa.—Què et va semblar, el discurs, Francisquet?

Cambó.—Al discurs no hi don importància. Al banquet, sí; puix, cobraré més dividend a com accionista

—Ja saps que els monàrquics, per a conèixer-se, porten una flor verda?

—Es clar: sempre han estat molt aficionats al verd.

del Poliorama que el nostre rebuig li espatlli el negoci—que la gent barcelonina, la nostra gent que va al teatre actualment, admira a Ortas. S'ha pogut comprovar que els únics teatres que viuen són els que ens donen: "La Reina ha rel·liscat", "Los Caballeros" i "Las Leandras". Què hi farem? Don Casimiro es pot ben riure de Work. Ell, i els altres.

OLYMPIA

Nova sensacional. En preparació. Altre campionat del món de ball de resistència. Es veu que la nostra ciutat dona per a aquesta mena de coses bèsties. Tindrem, a no trigar, un campionat de campions de ball i 40.000 pessetes de premis en metàl·lic.

I que es parli de temps dolents, de conflictes socials i de les inquietuds de l'nora.

Amb raó

—De què riu tant, aquest?

—Es que ha llegit el «manifesto» de l'ex-monarca.

Els barcelonins ballen i els fan ballar. Aquest nostre caire ciutadà fa un xic de tristesa. Comença per: diari de més tiratge? "La Vanguardia". Acaba per: possibilitat de repetir campionats de ball amb 40.000 pessetes de premis en metàl·lic.

WORK

A la Sala Mozart, Duran i Ventosa parlà del perill d'una grossa burocràcia... D'una grossa burocràcia, és clar, que no fos de la Lliga.

—Jo—ha dit el senyor Lerroux—he deixat d'ésser revolucionari (aaah!); sóc l'home que més acata les jerarquies...

Les jerarquies de bisbes i latifundistes —va sense dir.

Marcel·lí Domingo digué, a València, que es prendrà la terra a qui la tingui improductiva, per a lliurar-la als productors.

Té! Ara resulta que els ministres no parlen en paràboles.

Ja paguem més cars els tramvies... Però ara resulta que, d'això, no en té la culpa ningú.

—L'Ajuntament?—fan els regidors.—Quin disbarat! No és cosa nostra.

Ho comprenem. Com ells van sempre en cotxe...

ES DIÜ...

Que l'empresa del teatre "Nuevo", "Paganini i companyia", no va pagar els artistes.

Senyor governador, seria convenient que s'enviessin a Bata tots els "empresaris" que no paguen.

Que la temporada de "género chico" del Novedades va molt magra.

Pel que es veu, poc a poquet, es compleixen les malediccions llançades pels artistes del teatre català.

Que la "bombonera" del Paral·lel s'ha convertit en "cine sonoro".

Llàstima, perquè la companyia Cervera-Lotti pensava fer-hi una nova i "llarga" temporada.

Que al "Nuevo" es cultivarà el "género frívolo" i estrenaran "¿Qué pasa en Cádiz?"

Els desitgem molta sort.

Que l'"empresari" senyor Calvo té contractada la Cèlia Gàmex per actuar al "Novedades".

La Gàmex és l'artista predilecta de públic de Barcelona.

BRIK

Ara, que tant els tramvies com els cotxes, qui els paga és sempre el mateix: el poble.

■

Remarquem, entre els nombrosos comentaris que ha provocat l'aparició del llibre de mossèn Tusquets "Los orígenes de la revolución española", el ben documentat i imparcial article aparegut a "La Publicitat", sota la signatura de Manuel Brunet. I remarquem també la noblesa de l'articulista en declarar que Tusquets exagera quan intenta dar unes proporcions i un abast desmesurat a l'afer Bloch.

■

El "Brusi", que, degut a la seva edat i al poc que es ven, repapieja, parlava l'altre dia dels polítics rabassaires de Catalunya.

I a que no saben vostès què en deia? Que eren pitjor pel camp que la plaga de la llagosta.

Pel camp, no. Pels camperols, tampoc. Ara, per l'amo...

Els de Lerroux preparen un homenatge al radical desconegut.
Ja sabem qui és aquest.
El senyor Pim i Pom.

#

A propòsit: ja saben vostès com nomenen, a Madrid, el senyor Pim i Pom d'ençà que ha rehabilitat els seus títols lerrouxistes?

"Don Juan, Mala Persona".

Jo, més aviat li diria Don Joan Mal Aconsellat.

#

Diumenge foren inaugurades les obres de construcció del grup escolar "Collaso i Gil", prop del "Paralel".

Bé està que el nostre barri xinès tingui cabarets i tavernes; però està millor que tingui escoles.

Al Palau de Belles Arts, Jesús Ulled ha estat homenatjat per la seva gestió consistorial.

El popular regidor radical rebé amb aquest motiu proves paleses de simpatia.

En sortir de l'acte, un dels presents deia:

—Aquest, almenys, ha fet veritable feina laica, no ens ha ficat en cap bullit, com En Vachier, i no ens ha desnivellat la Hisenda Municipal!

#

A la "Maison Dorée", el senyor Pich fou obsequiat amb un banquet pels organitzadors de l'acte d'homenatge a Lerroux.

I Domènec digué que els vells radicals obrien els braços als nous correligionaris.

De resultes d'això, els rotatius del senyor Pich han publicat un article signat pel propietari dels mateixos que fa enternir.

I el que més ha fet enternir el partit radical és que, segons sembla, "La Noche" passa o està a punt de passar a mans de don Alexandre.

"Cosas veredes, mío Cid..."

#

A Bilbao va circular el rumor d'haver-se descobert un complot contra la República.

Ja poden xiular, ja, els monàrquics, si l'ase no vol beure!

I en aquest cas, l'ase no és ase, però hi ha ximplés que prenen per tal el poble.

Imp. "L'Esquella". — Om. 8, Barcelona

NUVIS!!!

per **SANT JOSEP** recordeu-vos de

L'ACTIVA

JOIES, RELLOTGES I ARGENTERIA

Tot de fabricació pròpia

D'ocasió i "Montepío"

La casa que ven barato

ARMELA

Carrer de l'Hospital, 65
i Quiosc del número 69

BARCELONA

Restaurant CASA JOAN

EL MÉS POPULAR I ACREDITAT

LA CASA DE LA PAELLA VALENCIANA
(Especialitat de la casa)

Rambla de Santa Mònica, 21 i 23

Telèfon 23692

Mobles i Matalassos

A TERMINIS i SENSE FIADOR

Santa Anna, 18

Barcelona

La terrible feridura

(APOPLEXIA)

S'evita i cura amb el famós

ANTIPOPLÈCTIC VALLVERDÚ

Flascó, 10 pessetes, a totes les farmàcies

Detalls: Laboratoris KLAM - Reus

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companyia de vodevil i espectacles moderns de
JOSEP SANTPERE

Avui, divendres, nit, i totes les nits: L'èxit de l'any,

LA REINA HA REL·LISCAT

Llibre d'ALFONS ROURE

Música de J. M. TORRENTS

Es despatxa a tots els Centres de Localitats

TEATRE COMIC

GRAN COMPANYIA DE REVISTES

Avui, divendres, nit i totes les nits

LAS LEANDRAS

prenent part **HARRY WILLS**

El teatre és dotat de calefacció central

ROYAL CONCERT

Marquès del Duero, 106 - Telèfon 20384

Direcció artística: LEOPOLD MORAL

El Music-Hall de les cares boniques

Cabaret de 1 a 4 matinada

ORQUESTINA REMEN WARTY i P. GALLO

La indústria i el comerç de Barcelona

EL PARAL·LEL SEMPRE SERA EL PARAL·LEL

"El Remate Parisièn"

Stock de saldos en MITGES,
MITJONS i tots els articles de
GENERES DE PUNT

Marquès del Duero, núm. 91
(cantonada a Margarit)

**Verdures i Fruites de totes classes
del dia, i seques**
PREUS ECONÒMICS

FRANCISCO MARTÍNEZ
Repertiment a domicili - Subministraments a hotels i fondes
Marquès del Duero, 153

*Voleu beure
bon Cafè i bon Vermut?*

**Aneu al Quiosc de begudes que
hi ha davant del "Moulin-Rouge"**

MÉS BARATO QUE EL CINE
El millor conjunt de dones guapes
2 ORQUESTRES 2

Música contínua :::: Preus de Bar
TOT UN CABARET - GENTIL - ALEGRE - POPULAR
Això és "El Tropezón"

"EL CAMPEON" MARQUÈS DEL DUERO, 101-E
(davant Campo Sgd.)

ES LA CASA QUE VEN A BON PREU
Granotes, "Guarda polvos", Vestits de mecànica, Ame-
ricanes, Pantalons, Camises, Calçotets, etcètera, etc.

EL PÚBLIC HO DIU:
Tot ho comprem en "EL CAMPEON"

BAR CHICAGO

ESPECIALITAT EN
CAFES I VERMUTS

MAGÍ CARBONELL

Marquès del Duero, núm. 82 - Telèfon 35580

CAFÈ DEL TEATRE CÒMIC

Carrer Marquès del Duero, 89.- Barcelona

GRAN SALÓ DE BILLARS

SENYORA! LA SEVA

TINTORERIA

és al carrer

MARQUÈS DEL DUERO, N.º 161

Rentats a sec Tenyits sòlids Dols ràpids

CINE ARNAU (Empresa Delícies)

Avui, divendres, i fins diumenge:

ESCLAVAS DE LA MODA
per Carme Larrabetti i Feliu de Pomés

ISABEL DE SOLÍS
per Custòdia Romero i Ricard Galache

CINE ARNAU-Marquès del Duero, 60

ACADEMIA DE BALL BROADWAY

BELLÍSSIMES SENYORETES

MARQUÈS DEL DUERO, 72, BAIXOS

HORARI

De 7 a 9 i de 10 1/2 a 1 Festius, de 5 a 9 i de 10 1/2 a 1

MOULIN ROUGE

TEMPLE DE LA FRIVOLITAT

Grandiós èxit de l'Idol de tots els escenaris

JULITA OLIVER

Música salvatge - Orquestra de músics negres
MIKE BANJO and HIS BOYS

CAFÈ "LA CUBANA"

Marquès del Duero, núm. 104

Cafès i Licors de totes marques

Local del club Taurí D. ORTEGA

Marquès del Duero, 85

BA - TA - CLAN

Telèfon 31374

Tarda, a les 3,30 - Nit, a les 9,30 - El millor programa de varietats - 60 artistes - Joventut - Bellesa - Art - Luxe - Distinció

CHAVAILLA

CORTES

GERMANES NAVARRO

BELLA MARUJITA BRETON i ORIVE

LUCERITO

CORTESANA

ZINARAY et MONIELA

LUCENTINA

A. ESTEVE

LULÚ

GNAS. MAFE

PILY-BETTY

VILLAR

M. MADRID

AGUIRRE

ENICIA

(Gran esdeveniment)

LUVA ANDRINA

CRISÁLIDA

ESTUPENDS VODEVILS - DANCING DE 1 A 4 DE LA MATINADA

EROTYL
Específic de l'ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
 (MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la ejaculació prematura (pèrdues seminals); de la feblesa y molt efecàs per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulanti de l'activitat neuro-espinò-mèdulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fosfurs, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratori's Farmacològics del Dr. W. Dutrem
 Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telèfon 18631
Preu: 21'75 ptes.

**Caruso, Fleta, Tito Schipa,
 Pau Casals, Sagi-Barba,
 etc., etc.**

Totes les celebritats impressionen en discos

**La voz
de su amo**

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

No deixeu de comprar abans no s'esgoti el **ALMANAC** de "L'Esquella de la Torratxa"

Preu: 1,50 ptes.

SUMARI

Els mesos de l'any (historieta)
 El primer Govern de la República (retrats).
 Figures polítiques i parlamentàries (retrats).
 Un amic perdut (A la memòria de l'avi López), per Amichatis
 Els pecats capitals treuen el nas (Dels "Diàlegs d'Adam i Eva", en preparació), per Pompeu Crehuet.
 La rosa vermella, per Dornèneg Guansé.
 Estampa muntanyenca, per Bartomeu Soler.
 Catalunya vertebrada, per A. Esclansans.
 Humorisme.—Noves radiacions, per Carles Sindreu i Pons.
 Set anys i mig de censura, per Agustí Piracés.

Les obres que no s'estrenen.—Ball de titelles (titellada), per Ramon Vinyes.
 La visió d'En Joan Blava, per Enric Lluelles.
 El món reumàtic, per Carles Monfar.
 Claror riallera, per Iu Pons.
 Memòries d'un llibre, per Agustí Collado.
 La sempre viva (historieta), per Moreno.
 L'honor, per J. Puig Pujades.
 L'amor que sanciona, per Ferran Canyameres.
 L'aventura de l'hotel, per Lluís Capdevila.
 Els diners o la vida (historieta), per Moreno.
 Oscar Wilde, per Emili Saleta i Llorens.

Oració del pa, per Ambrosi Carrión.
 Un primitiu modern.—Miquel Sallas, pintor i escultor mallorquí de Pollença, per Francesc Pujols.
 Un resum, per Angel Pestaña.
 Els que no l'han vist, per Angel Samblancat.
 El somni d'una nit d'hivern, per Baldomer Xifré.
 Suburbiana, per Jaume Pla Pallegà.
 Toledo, per Salvador Borrut i Soler.
 L'estranya aventura d'un peix civilitzat, per Llorenç Sans.
 L'all, per H. C. Santeghini.
 Silueta, per J. Costa Pomés.
 Primer dol, per Joan Maragall.
 Conjugal, per Joan Maragall.
 La morra, per Angel Guimera.

Gran quantitat de dibuixos i ninots

Les bullangues de la Barcelona romàntica per En Pere Coromines.
 Il·lustracions de l'època

La República no bada

—Es per fer-me caure, això? No tingueu por, que jo no hi passo, per aquí. Tinc bona gent que m'acompanya i em guia!